



ÚČETNÍ DVŮR

Evropský účetní dvůr má na starosti kontrolu finančních prostředků Evropské unie. Jako externí auditor EU přispívá ke zlepšování finančního řízení EU a jedná jako nezávislý ochránce finančních zájmů občanů Unie.

PRÁVNÍ ZÁKLAD

Články 285 až 287 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).

STRUKTURA

A. Členové

1. Počet

Po jednom členu z každého členského státu (Niceská smlouva formalizovala to, co bylo až do té doby pouze obecně přijatým postupem), v současné době tedy 28.

2. Požadavky

Členové Účetního dvora musí:

- mít ve svých zemích pracovní zkušenost v externích auditorských orgánech nebo být v těchto orgánech dosud zaměstnáni nebo mít pro tuto funkci zvláštní kvalifikaci,
- poskytovat veškeré záruky nezávislosti.

3. Postup jmenování

Členové Účetního dvora jsou jmenováni:

- Radou, která rozhoduje kvalifikovanou většinou,
- na základě doporučení všech členských států, přičemž každý stát navrhne svého kandidáta,
- po konzultaci s Evropským parlamentem.

B. Mandát

1. Délka

Jmenování se vztahuje na dobu šesti let, které lze prodloužit. Funkční období předsedy je stanoveno na tři roky. Předseda může být rovněž jmenován opakovaně.



2. Právní postavení

Na členy Účetního dvora se vztahují tytéž výsady a imunity jako na soudce Soudního dvora.

3. Povinnosti

Členové musí „svou funkci vykonávat zcela nezávisle“. To znamená, že:

- nesmějí vyžadovat ani přijímat pokyny od žádného vnějšího zdroje,
- musí se zdržet jakéhokoli jednání neslučitelného s povahou jejich funkce,
- nesmějí vykonávat žádnou jinou výdělečnou nebo nevýdělečnou profesionální činnost,
- pokud tyto podmínky poruší, Soudní dvůr je může odvolat z funkce.

C. Organizace

Soudní dvůr volí ze svých členů předsedu na dobu tří let; předseda může být zvolen opakovaně.

Dvůr sestává z pěti senátů, které jsou odpovědné za konkrétní oblasti výdajů a příjmů. Každý senát odpovídá za dvě oblasti: přijímá jednak zvláštní zprávy, specifické výroční zprávy a stanoviska, jednak připravuje návrhy připomínek pro výroční zprávu o souhrnném rozpočtu EU, výroční zprávu o Evropském rozvojovém fondu a návrhy stanovisek, které pak přijímá Účetní dvůr jako celek.

Senáty jsou doplněny dvěma horizontálními výbory:

- výborem pro řízení kvality auditu, který se zabývá strategiemi auditů Účetního dvora, standardy a metodikou, podporou a rozvojem auditu a kvalitou kontroly auditu; a
- správním výborem, který se zabývá všemi správními otázkami a rozhodnutími, pokud jde o komunikaci a strategii.

PRAVOMOCI

A. Audity Účetního dvora

1. Působnost

Pravomoc Účetního dvora pokrývá všechny příjmové a výdajové operace Unie a všech subjektů zřízených Uníí. Účetní dvůr provádí účetní audity, aby se ujistil o:

- věrohodnosti účetních závěrek Evropské unie,
- zákonnosti a správnosti uskutečněných operací a
- řádnosti finančního řízení.

2. Metody šetření

Kontrolní činnost Účetního dvora je průběžná; kontroly mohou být prováděny před účetní závěrkou příslušného rozpočtového roku. Provádí se na základě účetních dokladů a mohou být vykonávány také na místě, a to:



- v orgánech a institucích EU,
- v kterékoli organizaci, jež spravuje příjmy a výdaje jménem Unie,
- v provozovných fyzických či právnických osob, které přijímají platby z rozpočtu EU.

V členských státech se audit provádí v součinnosti s příslušnými vnitrostátními orgány nebo útvary. Povinností těchto orgánů je předat Účetnímu dvoru všechny dokumenty nebo údaje nezbytné pro plnění jeho úkolů.

Účetní dvůr nemá vyšetřovací pravomoci. Případy korupce a zneužívání finančních prostředků prostřednictvím organizované trestné činnosti tedy hlásí Evropskému úřadu pro boj proti podvodům (OLAF), který tyto případy následně vyšetřuje.

3. Další pravomoci

Každý rok po provedení auditů Účetní dvůr předkládá Parlamentu a Radě prohlášení o věrohodnosti (tzv. „DAS“, což je zkratka francouzského *déclaration d'assurance*) účetnictví a o legalitě a správnosti uskutečněných operací. Účetní dvůr zveřejňuje:

- výroční zprávu o plnění rozpočtu EU pro daný rozpočtový rok zahrnující prohlášení o věrohodnosti, kterou předkládá orgánům EU a kterou zveřejňuje v Úředním věstníku spolu s odpověďmi orgánů na připomínky Účetního dvora,
- prohlášení o věrohodnosti týkající se Evropského rozvojového fondu (ERF),
- zvláštní zprávy na obzvláště důležitá témata, která se zejména týkají otázek řádného finančního řízení,
- specifické výroční zprávy týkající se jednotlivých institucí EU,
- publikace vycházející z přezkumů:
 - situační zprávy, které se zabývají obecnými tématy týkajícími se otázek bezprostředně souvisejících s náplní práce Účetního dvora a vycházejí z jeho zkoumání a nashromážděných zkušeností,
 - informační dokumenty, tj. popisné a analytické dokumenty politiky řízení zaměřené na předmětná témata, a
 - stručné přezkumy případů zaměřené na velmi specifické otázky nebo problémy.

B. Poradní pravomoci

Na základě čl. 287 odst. 4 SFEU mohou ostatní orgány a instituce požádat Účetní dvůr o vyjádření stanoviska, kdykoli to uznají za vhodné. Stanovisko Účetního dvora je nezbytné v případě, kdy Rada:

- přijímá finanční nařízení určující postup pro sestavování a plnění rozpočtu a předkládání a audit účetnictví,
- určuje metody a postup, kterými se vlastní rozpočtové zdroje EU dávají k dispozici Komisi,
- stanoví pravidla týkající se odpovědnosti finančních kontrolorů, schvalujících osob a účetních, nebo



— přijímá opatření k zamezení podvodům.

PROHLÁŠENÍ O VĚROHODNOSTI A MÍRA VÝSKYTU CHYB

Auditoři vydali jasné stanovisko ke správnosti uskutečněných operací EU v roce 2017, jinými slovy je „odepsali“, jako tomu bylo každý rok počínaje rokem 2007. Příjmy v roce 2017 nebyly zatíženy chybami.

Významná část výdajů za rok 2017 nebyla v podstatě ovlivněna chybami. Proto již druhý rok po sobě vydal Soudní dvůr kvalifikované (nikoli nepříznivé) stanovisko ohledně správnosti transakcí, na nichž jsou založeny účetní závěrky (jedná se o druhý případ od doby, kdy Účetní dvůr začal poskytovat výroční prohlášení o věrohodnosti v roce 1994). Celkově se za posledních deset let ukazuje výrazné zlepšení: Mezi lety 2006 a 2011 se Komisi podařilo finanční řízení zlepšit a snížit míru výskytu chyb ze 7 % v roce 2006 na 3,9 % v roce 2011. Zatímco v roce 2012 vzrostla míra chyb na 4,8 %, každoročně se od té doby zlepšuje: 4,7 % (2013), 4,4 % (2014), 3,8 % (2015), 3,1 % (2016), a konečně 2,4 % v roce 2017.

Ve své výroční zprávě za rok 2017 Účetní dvůr poukázal na to, že některé problémy přetrvávají, zejména pokud jsou platby z rozpočtu EU příjemcům vypláceny na základě jejich prohlášení o nákladech vzniklých dříve, například v oblasti rozvoje venkova a soudržnosti. U některých chyb, které byly zjištěny například u plateb na rozvoj venkova, byly k dispozici dostatečné informace k tomu, aby bylo možné těmto chybám předejít nebo aby byly odhaleny a opraveny, a v případě ještě většího podílu rozpočtu EU by bylo dokonce možné dosáhnout míry chyb pod 2% limitem. Účetní dvůr rovněž uvedl, že Komise má také potenciál lépe využívat své vlastní informace o výkonnosti při rozhodování a rozvíjet interní prostředí, které se více zaměří na výkonnost.

ÚLOHA EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Účetní dvůr byl založen v roce 1977 z podnětu Evropského parlamentu. Plnohodnotným orgánem EU se stal v roce 1993. Od té doby napomáhá Evropskému parlamentu a Radě při výkonu jejich úlohy při kontrole plnění rozpočtu.

Vyroční zpráva a zvláštní zprávy jsou pro Parlament výchozím podkladem při každoročním postupu udělování absolutoria za plnění rozpočtu, při kterém z politického hlediska posuzuje závěry zpráv Účetního dvora. Členové Účetního dvora jsou zváni, aby své zprávy prezentovali na schůzích výborů a aby odpovídali na otázky, které vnesou poslanci EP.

Každý rok konají Účetní dvůr a Výbor pro rozpočtovou kontrolu (CONT) několik schůzek, na nichž členové výboru CONT diskutují s členy Účetního dvora o svých politických prioritách, o ročním pracovním programu Účetního dvora, o konkrétní podobě spolupráce atd. Parlament také činí návrhy k těmto otázkám ve svých každoročních usneseních o udělení absolutoria Účetnímu dvoru.

Je rovněž třeba poznamenat, že se ve výboru CONT konají slyšení kandidátů na členy Účetního dvora. Stanoviska Účetního dvora navíc pomáhají poslancům EP při tvorbě právních předpisů týkajících se finančních záležitostí.



